

Kamping asocijacija Srbije
Makedonska 22/II
11000 Beograd, Srbija
tel/fax: + 381 (0) 11 32 48 577
e-mail: info@kampovi.org
www.camping.rs

Unapređenje životne sredine

kroz razvoj ekokamping turizma u regionu Podunavlja

Kamping asocijacija Srbije

KAMPING ASOCIJACIJA SRBIJE (KAS)

KAMPING ASOCIJACIJA SRBIJE (KAS) osnovana je 2005. godine kao nosilac kompletne kamping ponude u Srbiji. Osnovna misija KAS-a je razvoj kamping potencijala u Srbiji kreiranjem mogućnosti za izgradnju novih kampova, osvežavanjem i revitalizacijom postojećih kampova, iniciranjem razvoja lokalnih zajednica kroz saradnju lokalne samouprave, preduzetništva i nevladinog sektora.

Kroz svoj rad KAS je posvećena zaštiti životne sredine i održivom razvoju.

Zahvaljujući razvijenoj međunarodnoj aktivnosti KAS je 2007. godine postala punopravni član Evropske federacije kamping organizacija i parkova za odmor - EFCO & HPA (www.efcohpa.eu).

Od svog osnivanja KAS je ostvarila sledeće rezultate:

- kreirana je baza podataka kamping ponude Srbije,
- napravljen je veb portal na srpskom i engleskom jeziku sa kompletnom kamping ponudom Srbije (www.camping.rs),
- urađena su godišnja izdanja kamping brošure, čije poslednje izdanje iz 2010. obuhvata 16 kampova u Srbiji,
- realizovane su promotivne aktivnosti nastupima na međunarodnim sajmovima u Beogradu, Novom Sadu, Berlinu, Milanu, Beču, Madridu, Parizu, Utrehtu, na Dunavskoj konferenciji u Ulmu, kao i međunarodna saradnja u okviru EFCO & HPA,
- održana je, po prvi put u istoriji Srbije, Generalna skupština EFCO & HPA u Beogradu, marta 2009. godine,
- Ministarstvo ekonomije i regionalnog razvoja, na inicijativu Kamping asocijacije Srbije, donelo je novi Pravilnik za standardizaciju i kategorizaciju kampova koji je usklađen sa evropskim standardima u ovoj oblasti,
- realizovani su brojni projekti vezani za iniciranje razvoja kamping turizma i zaštite životne sredine u Srbiji.

Jedan od prioritetnih ciljeva KAS jeste razvoj **ekokampinga** koji se uglavnom vezuje za zaštićena prirodna dobra. Prvi korak ka ostvarenju tog cilja jeste realizacija projekta „Održivi razvoj Nacionalnog parka Fruška gora“ i iniciranje kamping turizma u najstarijem nacionalnom parku naše zemlje.

O projektu...

„Unapređenje životne sredine kroz razvoj ekokamping turizma u regionu Podunavlja” je projekat od regionalnog značaja koji je obuhvatio tri opštine u tom regionu. To su opštine Sremski Karlovci, Beočin i Inđija.

Ostvarene aktivnosti na ovom projektu doprinose podizanju nivoa svesti o značaju zaštite životne sredine i mogućnostima pravilnog korišćenja prirodnih resursa u cilju zadovoljenja potreba kontrolisanog broja eko i kamping turista. Projekat je pružio veliki broj relevantnih informacija kroz prenos znanja i primera najbolje prakse kako za preduzetnike i predstavnike lokalnih vlasti, tako i za stanovništvo u području Podunavskog regiona.

Pored navedenih, cilj ovog projekta jeste i podizanje nivoa svesti o uzrocima zagađenja i aktuelnim ekološkim problemima u ovom regionu. Zajedničko delovanje lokalnih zajednica i relevantnih institucija predstavljeno je kao značajno i neophodno u rešavanju ovakvih problema. Podsticanje lokalnih vlasti i preduzetnika na pokretanje održivog biznisa povezuje kamping turizam sa obnovljivim izvorima energije, pravilnim upravljanjem otpadom i principima zaštite uopšte. Rezultati tih aktivnosti ogledaju se kroz: očuvanje prirodne sredine, otvaranje novih radnih mesta i korišćenje lokalnih proizvoda (hrana, suveniri i dr.). Time bi se znatno doprinelo oživljavanju svake od opština u našoj zemlji i celog regiona Podunavlja.

Podršku za razvoj ekokampinga u našoj zemlji nalazimo u navodima iz nacionalne Strategije razvoja turizma:

U mogućnostima razvoja turizma u Republici Srbiji u odnosu na kretanja u svetskom turizmu rečeno je da se u „potencijalima turističkih proizvoda Srbije posebno ističu proizvodi povezani s korišćenjem prirode i ekoturizma,” dok se u okviru promena u profilu turista „ističu trendovi u kojima se aktivni turisti posebno interesuju za kulturu i prirodne resurse destinacija u koje putuju.” U Prvom faznom izveštaju Strategije izdvojeni su posebni interesi u okviru kojih se nalazi kamping. Naglašeno je da su najveće tržišne niše u našoj turističkoj ponudi upravo u proizvodima posebnih interesa i da „predstavljaju odmorišnu aktivnost koja se događa u neobičnom, egzotičnom, udaljenom ili divljem okruženju.”

U daljim navodima ove Strategije dati su podaci o segmentu posebnih interesa na nivou Evrope gde se kretanja turista u navedenoj oblasti procenjuju na oko 443.000 dolazaka godišnje; najveća emitivna tržišta posebnih interesa su Nemačka, Velika Britanija, Francuska, Holandija i Italija, a finansijski gledano samo u navedenim zemljama ovo tržište ima vrednost od preko 177 miliona evra.

Smatramo da gore pomenuti podaci imaju pozitivan uticaj na razvoj ekokampinga u našoj zemlji, pogotovo ako se uzme u obzir činjenica da statistički gledano našu zemlju posećuju najviše turisti iz navedenih zemalja.

Održivi razvoj i zaštita životne sredine

Savremeno doba sve više utemeljava svest o održivom razvoju kako u svetu biznisa tako i u svakodnevnom životu ljudi. Može se slobodno reći da je održivi razvoj smernica svakog drugog razvoja.

Svetska komisija za životnu sredinu i razvoj (tzv. Bruntland komisija) je 1987. godine definisala održivi razvoja kao „**Razvoj koji zadovoljava potrebe sadašnjice, a da ne dovodi u pitanje sposobnost budućih generacija da zadovolje vlastite potrebe.**”

Integrišući ekonomski, socijalni i društveni razvoj u jedan celokupan sistem koji je u ravnoteži sa našim prirodnim okruženjem, održivi razvoj će na najbolji mogući način zadovoljiti potrebe sadašnjih i budućih generacija.

Održivi razvoj promoviše:

- kvalitet življenja i kvalitet životne sredine,
- racionalno i savesno korišćenje opštih i pojedinačnih resursa,
- socijalnu pravičnost u distribuciji resursa i dobara,
- mogućnost izbora sadašnjih i budućih generacija,
- uravnotežen teritorijalni razvoj.

Pojam životne sredine se definiše na više načina. Svi oni se svode na označavanje skupa prirodnih i stvorenih vrednosti čiji složeni međuodnosi čine okruženje, odnosno prostor i uslove za život. Njena zaštita se sprovodi zbirom različitih postupaka i mera kojima se sprečava ugrožavanje životne sredine i doprinosi se očuvanju biološke ravnoteže.

Naš aktuelni Zakon o zaštiti životne sredine (2004. godina) obezbeđuje ostvarivanje prava čoveka na život i razvoj u zdravoj životnoj sredini i uravnotežen odnos privrednog razvoja i životne sredine u Republici Srbiji.

Svojim aktivnostima, poput promocije ekoturizma i iniciranja razvoja ekokamping turizma u Srbiji, KAS je aktivno doprinela širenju svesti o značaju održivog razvoja, kao i o zaštiti životne sredine.

Ekoturizam

Može se reći da je ekoturizam potkomponenta u okviru oblasti održivog razvoja turizma i predstavlja prvenstveno održivu verziju turizma zasnovanu na prirodi, a uključuje i ruralne i kulturne elemente turizma. To znači da ekoturizam nije isto što i sam turizam u prirodi i od njega se razlikuje po naglasku na očuvanje, obrazovanje, putničku odgovornost i aktivno učešće lokalne zajednice.

Ekoturistička društva definišu ekoturizam kao „odgovorno putovanje u prirodne oblasti u kojima je konzervirana životna sredina i koje unapređuje blagostanje lokalne zajednice.” Prema IUCN-u (koji se danas zove Svetska unija za očuvanje prirode – World Conservation Union) 1996. godine utvrđeno je da je ekoturizam: „prirodnjačko odgovorno putovanje i poseta relativno nedirnutim oblastima prirode, da bi se uživalo u prirodi i da bi se ona uvažavala (kao i svi prateći kulturni objekti iz prošlosti i sadašnjosti), a promoviše očuvanje prirode, ima nizak uticaj posetilaca i omogućava korisnu aktivnu društveno-ekonomsku uključenost lokalnog stanovništva.”

Ekoturizam predstavlja ujedinjenje zaštite prirodne sredine, lokalnih zajednica i održivog turizma. To dovodi do umanjenja negativnog uticaja na prirodnu sredinu, obezbeđivanja finansijskih sredstava za osnaživanje lokalnih zajednica u pravcu zaštite njihove sredine i vođenja računa o budućim generacijama. (izvor: www.ecotourism.org).

Neophodno je i da se posetioci, kao krajnji korisnici, ponašaju odgovorno tokom svojih putovanja. Kroz podizanje ekološke i kulturne svesti ostvaruju se mnogo veća pozitivna iskustva i za posetioce i za domaćine.

Ekokamping

Termin „*ekokamping*“ ulazi na evropsko i svetsko tržište više kroz praksu nego kroz teorijska objašnjenja i definicije, mada je očigledno da se osnova funkcionisanja ekokampinga nalazi upravo u odrednici „**ekoturizam**.“

Definicija ekoturizma se može posmatrati kao najširi okvir za dalje definisanje svih njegovih komplementarnih aktivnosti pa i ekokampinga.

Osnovne odrednice ukazuju da ekoturizam:

- doprinosi očuvanju biodiverziteta,
- održava dobrobit lokalnog stanovništva,
- uključuje iskustvo tumačenja i učenja,
- uključuje odgovorno delovanje na strani turista i turističke privrede,
- usmerava se prvenstveno ka malim grupama od strane malih preduzeća i pojedinačnih poseta,
- zahteva najmanju moguću potrošnju neobnovljivih resursa,
- naglašava lokalno učešće, vlasništvo i preduzetničke mogućnosti, posebno za seosko stanovništvo.

*Na osnovu navedenog može se zaključiti da **ekokamping** predstavlja odgovorno putovanje u prirodu i boravak u sklopu kampa ponašajući se u skladu sa eko-standardima i nepisanim eko-pravilima. Kao takav ekokamping doprinosi zaštiti životne sredine i povezuje ljude sa prirodnim bogatstvom koje ga okružuje.*

Posmatrajući navedene principe ekoturizma, ali koristeći i najbolje primere iz prakse ekokampinga moguće je formulisati 5 osnovnih smernica ekološkog dizajna kampa:

I. Dizajn kampa - kada govorimo o dizajnu eko-kampa najbolje je uzimati ideje iz prostora gde će se kamp nalaziti, poput motiva iz tradicionalne arhitekture, zanimljivih detalja iz istorije i prirodnih vrednosti. Na ovaj način postiže se kompletna povezanost sa prostorom u kome se kamp nalazi.

II. Konstrukcija kampa - prilikom realizacije izgradnje kampa dobro je voditi se sledećim iskustvima potvrđenim u praksi:

- kamp treba graditi od prirodnih materijala i od onih koji su karakteristični za sam lokalitet, a u najvećoj meri treba smanjiti unošenje materijala koji se tu inicijalno ne nalaze,
- iako se eko-kampovi uglavnom grade u zaštićenim prirodnim područjima, treba težiti njihovom lociranju van granica zaštićene zone kako bi se smanjio njihov uticaj na osetljive eko-sisteme,
- prilikom gradnje eko-kampa izgradnju zatvorenih konstrukcija treba nameniti isključivo za spavaonice, sanitarne prostorije, kuhinju, trpezariju, zajedničku prostoriju i treba težiti što većem broju otvorenih prostora,
- jedna od glavnih ideja eko-kampa jeste „izbegavanje temelja“, što znači da na tlo treba vršiti što manji uticaj. Ovo se postiže postavljanjem izdignutih platformi na kojima se prave stabilne konstrukcije.

III. Snabdevanje energijom - ekološki dizajn kampa podrazumeva nalaženje odgovarajućih obnovljivih izvora energije koji već postoje i koje ljudi znaju da koriste. Idealna situacija je da se eko-kamp 100% snabdeva iz obnovljivih izvora energije (voda, vetar, sunce). Međutim, ukoliko to nije moguće ostvariti treba težiti tome da procenat učešća obnovljivih izvora energije bude što veći i da se postojeća tehnika zameni ekonomičnijom.

IV. Menadžment otpada - koji je u skladu sa životnom sredinom podrazumeva sledeće:

- unošenje što manje količine otpada u prirodu (poput papirnih i plastičnih ambalaža),
- što manje koristiti proizvode za jednokratnu upotrebu i nabavljati proizvode sa pojedinačnom ambalažom,
- klasifikovanje otpada koji je moguće reciklirati na papir, staklo, plastiku, organski otpad i baterije,
- iznošenje otpada van zaštićenog prirodnog dobra i smanjenje organskog otpada,
- recikliranje otpada u saradnji sa dobavljačima ili sa kompanijama koje se bave reciklažom,
- kompostiranje sanitarnog otpada, itd.

V. Standard ISO 14001 - objavljen je 1996. godine i predstavlja ozbiljan korak u upravljanju životnom sredinom na nivou globalnog održivog razvoja. Njime se omogućuje kontrola uticaja na zagađenje životne sredine i kontrola korišćenja neobnovljivih izvora energije. Ovaj standard je primenljiv na sve oblike preduzeća i ima za cilj uvođenje visokog nivoa poslovanja organizacije u odnosu na očuvanje životne sredine kroz uvođenje Sistema upravljanja zaštitom životne sredine - EMS (Environmental Management System). U skladu sa ovim zaključujemo da i kamp može uvesti EMS i biti nosilac ISO 14001 sertifikata što odražava njegovu potpunu ekološku orijentisanost. Standard ISO 14001 neophodno je obnavljati svake godine i potrebno je kontinuirano raditi na sprovođenju EMS-a.

Primer dobre eko-prakse

Primer dobre prakse u oblasti razvoja ekokampinga je kampanja „Zeleni ključ“ koja je deo nevladine organizacije „Fondacija za ekološku edukaciju“ (FEE – Foundation for Environmental Education). FEE se bavi pitanjima održivog razvoja kroz različite programe i kampanje kao što su: „Plava zastava“, „Mladi reporteri za zaštitu životne sredine“, „Učenje o šumama“, „Eko škole“ i „Zeleni ključ“. FEE vodi svoje kampanje u 54 zemlje širom sveta.

Kampanja „Zeleni ključ“ je za sada aktivna u 13 zemalja i predstavlja međunarodnu eko-oznaku za uspešno upravljanje zaštitom životne sredine. Ideja dolazi iz 1994. godine iz Danske i odnosi se na hotele, a od 1998. godine Francuska je prilagođava kampovima. Kampanjom „Zeleni ključ“ naglasak se stavlja na neophodnost upravljanja zaštitom životne sredine, odgovarajuće tehničke mere, komunikaciju i ekološko obrazovanje. Eko-oznaka „Zeleni ključ“ se razlikuje od drugih eko-oznaka po tome što daje naglasak na ekološko obrazovanje. U okviru njenih kriterijuma javljaju se i oni o obrazovanju i načinima ponašanja zaposlenih, posetilaca i dobavljača. Cilj je da se smanji upotreba resursa kroz sistematski održivi sistem upravljanja kampovima i hotelima. Istraživanja su pokazala da preduzeća koja su pod ovom eko-oznakom koriste 20% manje struje, 25% manje energije za grejanje i 27% manje vode po gostu. (www.green-key.org)

Druge eko-oznake u svetu su: EU eko-oznaka (EU Ecolabel), Zelena turistička poslovna šema (Green Tourism Business Scheme), Zelena zemlja (Green Globe) i mnoge druge.

**The Green
Key**

Kriterijumi za dobijanje eko-oznake „Zeleni ključ“ su podeljeni u sledeće oblasti:

- 1. UPRAVLJANJE ŽIVOTNOM SREDINOM** – odgovorna osoba za upravljanje životnom sredinom, formulisana politika, kriterijumi, ciljevi poboljšanja i akcioni plan zaštite životne sredine,
- 2. UČEŠĆE ZAPOSLENIH** – uključenje svih nivoa zaposlenih, zajednički sastanci na temu zaštite životne sredine, obuka zaposlenih i sl,
- 3. INFORMISANOST GOSTIJU/POSETILACA** – vidno prikazana eko-oznaka „Zeleni ključ“, informisanje posetilaca i zaposlenih o značaju ove oznake, kao i informisanost posetilaca na koji način mogu da učestvuju u sprovođenju ovih kriterijuma,
- 4. UPRAVLJANJE VODOM** - kriterijumi vezani za poštovanje zakona o distribuciji, skupljanju i tretiranju vode, redovnost merenja potrošnje vode i komparativna analiza po sezonama, sistemima uštede vode i dr,
- 5. PRANJE I ČIŠĆENJE** - kriterijumi vezani za supstance koje mogu da sadrže sredstva za pranje i čišćenje, tipova papirnih ubrusa i toalet papira, upotrebu dezinfekcionih sredstava i dr,
- 6. OTPAD** - kriterijumi vezani za razvrstavanje otpadaka u najmanje 3 kategorije, postojanje uputstva za razvrstavanje, lokaciju kontejnera, učestalost njihovog pražnjenja i dr,
- 7. ENERGETSKA EFIKASNOST** – kriterijumi vezani za redovnost merenja struje radi komparativne analize, postojanje ekonomičnih programa kod mašina, ekonomičnih sijalica, obnovljivih izvora energije i dr,
- 8. HRANA I PIĆE** – upotreba organskih i lokalnih proizvoda, godišnji udeo upotrebe ovih proizvoda,
- 9. UNUTRAŠNJE OKRUŽENJE** – kriterijumi vezani za postojanje pušačkih i nepušačkih regiona, nivo buke i dr,
- 10. PARKOVI I PARKIRALIŠTA** – kriterijumi vezani za korišćenje hemijskih pesticida i đubriva, zalivanje zelenih površina i bašta, saobraćaj u kampu, broj posetilaca i dr,
- 11. ZELENE AKTIVNOSTI** – kriterijumi vezani za postojanje info-materijala o obližnjim parkovima i prirodnim znamenitostima, mogućnost iznajmljivanja bicikala, uključivanje u „zelene“ aktivnosti u lokalnoj zajednici i dr,
- 12. UPRAVA I ADMINISTRACIJA** – informisanost i podsticanje svih poslodavaca u kampu da poštuju politiku kampa o zaštiti životne sredine, upotreba ekonomičnih programa kod kompjutera i mašina, upotreba ekoloških proizvoda i dr.

DUNAV – reka koja spaja

Dunav spaja više od 80 miliona ljudi koji žive na njegovim obalama u deset zemalja (Nemačka, Austrija, Slovačka, Mađarska, Hrvatska, Srbija, Bugarska, Rumunija, Moldavija i Ukrajina). Ukupnom dužinom od 2.850 km zauzima drugo mesto po veličini u Evropi i svrstava se u reke međunarodnog karaktera. Na obalama Dunava govori se više od deset jezika, razvijalo se više religija koje su negovale svoje istorijsko nasleđe, svoju umetnost, običaje, mitove i legende. Na njegovim obalama rođena su prva naselja, tvrđave i srednjovekovni gradovi, manastiri i crkve. Dunav danas spaja nekoliko evropskih prestonica. Od Ulma Dunav je plovna za manje brodove, a od Regenzburga i za najveće rečne krstarice. Učešćem na tržištu rečnih krstarenja sa 35% Dunav zauzima prvo mesto među rečnim destinacijama u svetu.

Dunav u Srbiju ulazi kod Mohača. Tok od 588 km napušta našu zemlju kod ušća Timoka, na istoku Srbije. Dunav je plovna celim tokom u Srbiji što je od izuzetne važnosti za rečni saobraćaj. Prirodna bogatstva čine Srbiju izuzetnim potencijalom za razvoj turizma baziranog na prirodnim vrednostima poput nautičkog, kamping i ekoturizma. Plovidbeni potencijal Dunava dopunjuje niz rezervata prirode, arheoloških nalazišta koja su od izuzetne važnosti i brojnih utvrđenja iz Rimskog doba i Srednjeg veka.

Osnovni problem razvoja rečnog turizma u Srbiji jeste nedostatak smeštajnih kapaciteta duž Dunava, a mogućnost za delimično rešenje ovog problema mogu biti novi kamping prostori duž Dunava. Potrebni su novi kampovi sagrađeni po evropskim standardima sa nizom usluga i sa pogodnostima koje turisti iz razvijenih zemalja očekuju u kampovima. Novi kampovi na Dunavu doprineli bi da se Srbija afirmiše kao atraktivna destinacija na kamping mapi Evrope. Kao potencijalni tipovi kampova mogu se razvijati: standardni kampovi, kampirališta, kamp stopovi i posebno eko-kampovi. U savremenom dobu „eko“ razvoj predstavlja nezaobilazni deo, pogotovo u prirodno značajnim lokacijama kao što je obala Dunava u Srbiji.

Iniciranje Ekokamping turizma u Podunavlju

Kamping asocijacija Srbije je kao jedan od svojih strateških prioriteta postavila iniciranje razvoja ekokamping turizma u Podunavlju. Potreba za aktivnostima u ovom pravcu je očigledna s obzirom na sve veću važnost koju Dunav ima u evropskim razmerama i na konstantan porast i razvoj raznih oblika turizma koji se vezuju za Dunav. Izuzetno slaba opremljenost smeštajnim kapacitetima duž toka Dunava kroz Srbiju i sve veće interesovanje turista upravo za ovaj koridor, pružaju prostor za razvoj kamping turizma. Kamping je interesantan za sve brojniju grupu turista-biciklista, za turiste koji krstare Dunavom, kao i za sve posetioce koji obilaze izuzetne prirodne ambijentalne celine kao i gradove duž Dunava.

Na Dunavu se nalazi više desetina opština/gradova i sasvim je sigurno da bi svi oni u velikoj meri mogli da koriste blagodeti Dunava ukoliko bi svoje razvojne planove usmerili ka održivom korišćenju ove reke. Međutim, realna situacija je drugačija i malo je opština/gradova koji održivo „koriste“ Dunav i uzimaju od njega ono najbolje. Kamping asocijacija Srbije je na osnovu dole navedenih kriterijuma izabrala lokacije duž Dunava kako bi radila na iniciranju razvoja ekokamping turizma kao jednog komplementarnog oblika turizma koji je u skladu sa održivim korišćenjem Dunava, osnovnim ekološkim principima i zaštitom životne sredine kao i ekonomskim razvojem podunavskih opština.

Na osnovu detaljne analize o potencijalima i mogućnostima opština za razvoj kamping turizma izdvojili smo one u kojima postoji inicijativa za izgradnju kampa uz učešće domaćih i stranih investitora. Pored atraktivnosti lokaliteta bilo je potrebno uzeti u obzir i određene kriterijume kako bi se došlo do definisanja realno ostvarivih kamping lokacija, a to su:

- usklađenost sa Prostornim planom opštine,
- postojanje, unapred određenih, sportsko-rekreativnih zona koje dozvoljavaju gradnju,
- izrađen Plan detaljne regulacije za potencijalni kamping lokalitet (ili u procesu izrade),
- inicijativa Opštine za izgradnju kampa uz učešće investitora,
- postojanje osnovne infrastrukture (struja, voda, kanalizacija) ili mogućnosti za njeno brzo uspostavljanje,
- prilazni putevi i saobraćajnice,
- dodatni sadržaji i turistička ponuda.

Ekokamping turizam – pravo rešenje

Zajedno sa predstavnicima opština koji su se odazvali pozivu na saradnju, Kamping asocijacija Srbije je definisala šest potencijalnih, atraktivnih kamping lokaliteta na području Fruške gore i to na teritorijama opština Beočin, Sremski Karlovci i Inđija. U zavisnosti od razvijenosti i prirodnog okruženja okoline lokacija neki od ovih lokaliteta su predviđeni za razvoj standardnih kampova, a neki za razvoj eko-kampova.

Opština Beočin:

1. Lokalitet u blizini naselja „Dunav”,
2. Lokalitet Koruška,
3. Lokalitet kod Rakovca,

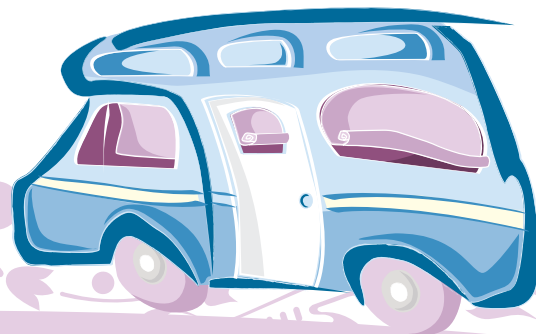
Opština Sremski Karlovci:

4. Lokalitet u zoni priobalja (između pruge i Dunava),
5. Lokalitet blizu Stražilova (na mestu nekadašnjeg rasadnika),

Opština Inđija:

6. Lokalitet „Mihaljevačka šuma” kod Čortanovaca.

Na osnovu detaljne analize i usklađivanja sa zadatim parametrima izdvojene su tri lokacije, po jedna iz svake od ove tri opštine.

Potencijalne Ekokamping lokacije

opština BEOČIN

Osnovne informacije

Opština Beočin je smeštena na samoj obali Dunava, na severnim padinama Fruške gore, 17 km od Novog Sada. Prostire se na površini od 183 km². Opština obuhvata 8 naselja sa 16.398 stanovnika (popis 2002. godine). Neposredna blizina Dunava i Nacionalnog parka Fruška gora, kao i prioritetni razvojni projekti iz oblasti turizma pružaju osnovne preduslove da se Beočin razvija kao ekokamping destinacija.

Potencijalni (eko)kamping lokalitet

Lokacija. Potencijalni ekokamping lokalitet se nalazi na severu beočinske opštine, istočno od naselja „Dunav“. Sa južne strane lokacija izlazi na Dunavac, a sa severne se graniči sa teritorijom koja gravitira Dunavu.

Infrastruktura. Kompletna infrastruktura koju zahteva kamp nalazi se na udaljenosti od 200 m od potencijalne kamping lokacije. Opština Beočin je dobro saobraćajno povezana (drumski i rečni saobraćaj), kroz nju prolazi državni put drugog reda (broj 107) koji povezuje Novi Sad sa Republikom Hrvatskom.

Prirodne i kulturne specifičnosti. Veliki potencijal opštine Beočin predstavljaju šume čiji se najveći deo nalazi u Nacionalnom parku Fruška gora. Tu su značajni šumski eko-sistemi, geološki i geomorfološki lokaliteti, značajna staništa ugroženih vrsta ptica i pojedinačna stabla. Od kulturnih potencijala izdvajaju se Manastir Beočin i Rakovac koji datiraju iz XVI veka i pod zaštitom su države. U neposrednoj blizini kamping lokacije nalazi se izuzetna peščana plaža, dok se na udaljenosti od 800 m planira izgradnja marine sa sto vezova.

Mogući komplementarni turistički sadržaji. Turistički sadržaji koji bi bili nuđeni potencijalnim gostima kampa su: organizovane ture Dunavom, vožnja i iznajmljivanje različitih vrsta čamaca, iznajmljivanje bicikala, organizovane pešačke ture ili ture obilazaka fruškogorskih manastira, kao i različite aktivnosti pošumljavanja, gajenja i hranjenja životinja karakterističnih za oblasti Podunavlja. Takođe, u planu je aktiviranje seoskih domaćinstava u selima Lug, Grabovo i Banoštor, gde bi se prodavali domaći proizvodi u originalnim ambalažama.

Podobnost lokaliteta sa stanovišta Kamping asocijacije Srbije

Navedeni lokalitet poseduje sve neophodne elemente za izgradnju jednog ekološkog kampa, a geografski položaj, pre svega blizina Novog Sada, Beograda i granice sa Hrvatskom, predstavlja veoma značajnu prednost ovog lokaliteta. Atraktivnost ove lokacije se ogleda u tome što se nalazi između velike reke i rukavca, u neposrednoj blizini plaže na Dunavu okružena zelenim pojasom. Tehnički nedostatak ovog područja je što se nalazi u plavnom području (ciklus na 20 godina), ali istovremeno je osmišljeno prevazilaženje navedenog nedostatka izradom projekta nivelacije zemljišta koji će sačuvati ovaj prostor od mogućih plavljenja.

opština SREMSKI KARLOVCI

Osnovne informacije

Opština Sremski Karlovci se nalazi na krajnjem severoistoku Srema, na padinama Fruške gore. Od Novog Sada je udaljena 10 km, a od Beograda 57 km. Površina opštine je 51 km², a ona obuhvata jedno naselje, Sremske Karlovce, sa 8.839 stanovnika.

Potencijalni ekokamping lokalitet

Lokacija. Potencijalni ekokamping lokalitet se nalazi u zoni priobalja, između pruge i Dunava u okviru zone namenjene sportu i rekreaciji čija je površina 20 ha. Ova zona se nalazi na nebranjennom severoistočnom delu građevinskog rejona Sremskih Karlovaca u delu priobalne, šumske, sportsko-rekreativne zone koja je uglavnom neizgrađena.

Infrastruktura. Sremski Karlovci su dobro saobraćajno povezani drumskim, železničkim i rečnim saobraćajem. Značajnu drumsku saobraćajnicu predstavlja državni put prvog reda M22/I, Subotica – Novi Sad – Beograd. Takođe, kroz Sremske Karlovce prolazi međunarodna železnička pruga koja povezuje Beč i Budimpeštu sa Atinom i Istanbulom. Međunarodni rečni saobraćaj ima izuzetan potencijal s obzirom na to da Sremski Karlovci leže na Dunavu i da je u planu izgradnja marine.

Prirodne i kulturne specifičnosti. Prirodni potencijali kojima se odlikuju Sremski Karlovci su reka Dunav, Nacionalni park Fruška gora i Specijalni rezervat prirode Koviljsko-petrovaradinski rit. Kulturna baština Sremskih Karlovaca ogleda se u očuvanom gradskom jezgru, brojnim muzejima, galerijama, manifestacijama, arheološkom i etnografskom nasleđu kao i blizini fruškogorskih manastira.

Mogući i postojeći komplementarni turistički sadržaji. Komplementarni turistički sadržaji su svakako jedna od prednosti potencijalnog kampa u priobalju Sremskih Karlovaca. Blizina prirodnih znamenitosti omogućava razvoj aktivnosti kao što su kupanje, pešačenje, učenje o biljkama i životinjama ovog kraja, vožnja biciklima, čamcima i druge slične aktivnosti. Pored toga, Sremski Karlovci su se već istakli kao značajna kulturna i turistička destinacija, sa mnogim kulturnim znamenitostima (Gradski muzej, Muzej vina i pčelarstva, Riznica patrijaršijskog dvora i dr.).

Podobnost lokaliteta sa stanovišta Kamping asocijacije Srbije

Lokalitet u zoni priobalja u Sremskim Karlovcima predstavlja idealnu lokaciju za eko-tranzitni kamp s obzirom na neposrednu blizinu drumskih i železničkih saobraćajnica. Međutim, ovaj potencijalni kamp ima mogućnost da zadrži turiste u dužem periodu u odnosu na klasične tranzitne kampove zbog izrazite ambijentalne celine koju predstavljaju Dunav, obronci Fruške gore i bogato kulturno nasleđe Sremskih Karlovaca. Postojanje eko-tranzitnog kampa na ovom lokalitetu privuklo bi evropske kampere koji su na putu ka Grčkoj i Turskoj i koji sve više teže odmoru u što prirodnijem okruženju.

opština INĐIJA

Osnovne informacije

Opština Inđija se nalazi u Sremu, na južnim obroncima Fruške gore. Smeštena je na pola puta između Beograda i Novog Sada, na mestu gde se ukrštaju dva najznačajnija evropska koridora: Koridor 10 (autoput E-75) i Koridor 7 (reka Dunav). Dunav protiče kroz teritoriju opštine u dužini od 27 km, podseca obronke Fruške gore i stvara izrazito živopisnu obalu. Opština zauzima površinu od 384 km² i čini je 11 naselja u kojima živi oko 53.000 stanovnika.

Potencijalni ekokamping lokalitet

Lokacija. Potencijalni ekokamping lokalitet „Mihaljevačka šuma“ nalazi se na delu dunavske obale od Čortanovaca do Beške. Smešten je u šumskom kompleksu i predstavlja poznato izletišta uz obalu Dunava. Ovaj lokalitet se nalazi u III zoni zaštite Nacionalnog parka Fruška gora i predviđen je za turističke svrhe.

Infrastruktura. Mihaljevačka šuma ima dobru lokaciju zato što je lako dostupna iz Beograda i Novog Sada asfaltnim putem kroz naselje Čortanovci, a u blizini lokaliteta se nalazi i stanica međunarodne železničke pruge koja ide iz Beča i iz Budimpešte. Prednost ove lokacije jeste postojanje mreže asfaltnih i kolskih puteva kroz ovaj deo Nacionalnog parka, kao i izgrađen vodovod i električna mreža. Glavni problem u ovom trenutku predstavlja jako loše stanje prilaznog puta ka lokalitetu i tek nakon obnove ovog puta može se ozbiljno govoriti o izgradnji kampa.

Prirodne i kulturne specifičnosti. Potencijalni kamping lokalitet u blizini Čortanovaca poseduje interesantne prirodne i kulturne sadržaje. Pored same Mihaljevačke šume koja predstavlja značajni prirodni ambijent, ovaj potencijalni kamping lokalitet je interesantan zbog plaže, atraktivnih peščanih sprudova i ostrva, kao i zbog blizine Specijalnog rezervata prirode „Koviljsko-petrovaradinski rit“. Kulturno-istorijski spomenici predstavljeni su ostacima naselja iz neolita, ostacima rimskog utvrđenja Ad Herkulem sa kraja III veka nove ere, Svetim izvorom Savinac i Vilom Stanković koja je izgrađena početkom XX veka u stilu srpskih srednjovekovnih zamkova.

Mogući i postojeći komplementarni turistički sadržaji. U ovom trenutku u blizini lokaliteta ne postoje razvijeni turistički sadržaji i formirani proizvodi osim restorana, čardi i prenoćišta u Čortanovcima i Beški. To znači da potencijal Dunava i okoline u ovom slučaju nije iskorišćen, ali se projektom izgradnje turističko-rekreativnog kompleksa „Mihaljevačka šuma” planiraju brojna rešenja kojima bi se prezentovale prirodne vrednosti dunavske obale i Nacionalnog parka, kao i antropogene vrednosti. Predviđeno je i obeležavanje pešačke staze (pomoću informativnih tabli, putokaza), postavljanje stolova, klupa, nadstrešnica i vidikovaca. Posetiocima kampa, kao i kod gore navedenih lokacija, moći će da se pruže usluge organizovanih pešačkih tura, predavanja o prirodnim znamenitostima Dunava, učestvovanje u „zelenim” akcijama, izleti čamcima i mnoge druge aktivnosti u prirodi.

Urbanistički status

Prostornim planom područja posebne namene Nacionalnog parka Fruška gora do 2022. godine, širi potez Čortanovaca predviđen je za formiranje centra za letnji odmor na Dunavu, u okviru kojeg se može uspostaviti eko-kamp. U skladu sa tim pokrenut je projekat koji podrazumeva izradu Plana detaljne regulacije, idejnog rešenja i glavnog projekta turističko-rekreativnog kompleksa „Mihaljevačka šuma”. Trenutno je u toku izrada Plana detaljne regulacije u zajedničkoj saradnji opštine Indija i Nacionalnog parka „Fruška gora”.

Podobnost lokaliteta sa stanovišta Kamping asocijacije Srbije

Kamping lokalitet „Mihaljevačka šuma” ima najbolje predušlove za otvaranje eko-kampa i to iz dva razloga. Prvi je taj što se lokalitet nalazi u trećem stepenu zaštite Nacionalnog parka zbog čega treba da funkcioniše u potpunom skladu sa principima zaštite životne sredine, a drugi razlog jeste izuzetno atraktivna lokacija potencijalnog kampa koja je „sakrivena” na obali Dunava, u šumi, dosta niže u odnosu na državni put prvog reda M22/I, Subotica – Novi Sad – Beograd. Činjenica da se nalazi uz sam Dunav i u zaštićenom prirodnom dobru pruža idealnu mogućnost da potencijalni kamp u Mihaljevačkoj šumi kod Čortanovaca postane prvi eko-kamp u Srbiji! Ovaj kamp bi bio veoma interesantan za bicikliste koji putuju duž Dunava ka Crnom moru, ali i za sve one koji žele da se malo udalje iz gradskog života i da se posvete prirodi.

Dunav

● *Potencijalne kamping lokacije*

Srbija i Dunav

Izdavač:
Kamping asocijacija Srbije

Za izdavača:
Vladimir Đumić

Urednici:
Naja Đurić, Stana Đuran

Lektor:
Tamara Mijatović

Dizajn i priprema za štampu:
Agencija Yillit
Total Idea, www.total-idea.co.rs

Tiraž:
500

Štampa:
Agencija Pro 22

Decembar 2010.

ISBN 978-86-87423-04-6

COBISS.SR-ID 180532748

Projekat je finansirao Fond za zaštitu životne sredine Republike Srbije

Fond za zaštitu životne sredine
11070 Novi Beograd, Srbija
Dr Ivana Ribara 91
www.sepf.gov.rs